

Beleid voor een veilige gemeente

Vastgesteld door de kerkenraad op 10 juli 2025

1. Inleiding

Dit beleid:

- beoogt het waarborgen van een veilige omgeving binnen onze gemeente voor alle leden, gasten en professionals;
- sluit aan bij de landelijke richtlijnen en de regelgeving van de Protestantse Kerk Nederland (PKN) omtrent veiligheid, gedrag en omgang binnen de kerk¹;
- is gebaseerd op de Bijbelse waarden van respect, naastenliefde en zorg voor elkaar;
- richt zich op het voorkomen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, het signaleren van dit gedrag en het bieden van ondersteuning in geval van dit gedrag.

2. Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag is een verzamelnaam en staat voor diverse vormen van misbruik². Een belangrijk criterium van misbruik is dat iemands persoonlijke grenzen worden overschreden.

Misbruik en grensoverschrijdend gedrag vinden niet alleen plaats op het gebied van intimiteit en seksualiteit. Ook op psychologisch, fysiek, financieel of materieel vlak kunnen rechten geschonden worden. Bewust en onbewust. Denk bijvoorbeeld aan uitsluiting, discriminatie of verwaarlozing. Het gaat niet alleen over wat iemand doet, maar ook over wat iemand niet doet, zoals onvoldoende zorg bieden.

Vormen van grensoverschrijdend gedrag kunnen zijn:

- Fysiek grensoverschrijdend gedrag: Dit is lichamelijk geweld. Het kan gaan om te hard vastpakken, knijpen, schoppen of slaan.
- Psychisch grensoverschrijdend gedrag: Vormen hiervan zijn pesten, vernederen, kleineren, negeren, isoleren, uitschelden, kwetsen, overmatige controle van bijvoorbeeld uitgaven of pincodes opeisen.
- Discriminatie: Op basis van bijvoorbeeld leeftijd, seksuele gerichtheid, afkomst, nationaliteit of handicap, mensen uitsluiten of ongelijkwaardig behandelen.
- Schending van rechten: Informatie achterhouden over bijvoorbeeld de klachtenregeling of kerkelijk recht, schending van de privacy, briefgeheim of ongevraagd berichtjes, appjes of e-mails uitlezen.
- Manipulatie: Druk uitoefenen, misbruik maken van macht. In de kerk kan de Bijbel een middel zijn om mensen onder druk te zetten. Zo kunnen Bijbelteksten over vergeving gebruikt worden om een slachtoffer te bewegen de dader te vergeven ('als jij niet kunt vergeven, hoe kan je dan

---

¹ Zie Ord 4-7-1: "De kerkenraad heeft tot taak (...) de zorg voor een veilig klimaat in de gemeente, met inachtneming van generale regeling 16 (...)"

² Bron: <https://www.veiligekerken.nl/misbruik-in-de-kerk-vormen/>

vergeving van God krijgen?'). Ook kunnen Bijbelteksten over genade misbruikt worden om het misbruik en de gevolgen voor de dader te bagatelliseren ('iedereen maakt toch fouten, zijn wij niet allemaal zondaars die van genade leven?')

3. Preventie

a. Bewustwording en toerusting

De kerkenraad werkt aan bewustwording binnen de gemeente van het belang om een veilige omgeving te waarborgen. De kerkenraad zet zich daarbij in om gemeenteleden, ambtsdragers, vrijwilligers en professionals toe te rusten over de risico's van grensoverschrijdend gedrag, het signaleren van dit gedrag en het omgaan met dit gedrag.

Implementatie

- De kerkenraad zal het onderwerp 'veilige kerk' in de jaargesprekken met de predikant en kerkelijk werkers agenderen.
- De kerkenraad zal het onderwerp 'veilige kerk' ieder jaar op een kerkenraadsvergadering bespreken, bij voorkeur in die vergadering waaraan de in dat jaar toetredende ambtsdragers voor het eerst meedoen.³
- De kerkenraad zal nader beleid formuleren over de wijze waarop het onderwerp 'veilige kerk' binnen de gemeente in breder verband regelmatig actief en specifiek onder de aandacht zal worden gebracht, bijv. tijdens een gemeenteavond of tijdens een kerkdienst.⁴

b. Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)⁵

De kerkenraad vraagt een VOG op van

- alle professionals (predikant, kerkelijk werkers en overig personeel)
- alle ambtsdragers
- alle vrijwilligers die regelmatig omgaan met minderjarigen (in ieder geval alle leidinggevendenden van de Bernetsjerke, iedereen die de oppasdienst doet, de leiding van de Holy Tsjil en de leden van de Meetingband).

Indien een persoon langer dan vier jaar in dezelfde functie actief is, zal opnieuw een VOG van die persoon worden opgevraagd.

De kerkenraad mandateert één persoon voor het aanvragen van de VOG's.

c. Werving professionals, ambtsdragers en vrijwilligers

De kerkenraad voert met de aan te stellen professionals, ambtsdragers en vrijwilligers die omgaan met minderjarigen of binnen de gemeente pastorale taken hebben een gesprek over eventuele belemmeringen.⁶

---

³ De kerkenraad heeft ter vergadering van 17 november 2022 een uitvoerige thema-bespreking/training gedaan over 'Een Veilige Kerk'. Daarbij is door middel van het bespreken van verschillende casusposities geoefend in het herkennen van grensoverschrijdend gedrag. Een vergelijkbare bespreking is gedaan op 28 september 2023.

Op 10 juli 2025 is dit document besproken op de kerkenraad.

⁴ Op 13 juli 2025 zal in de kerkdienst aandacht worden besteed aan het thema 'veilige kerk'.

⁵ Zie artikel 2 van de Generale Regeling 16 Veilige gemeente

⁶ Zie Ord 3-6-9 en artikel 2, lid 1, van de Generale Regeling 16 Veilige gemeente

d. Gedragscodes en omgangsregels

Voor predikanten en kerkelijk werkers geldt een gedragscode die door de synode is vastgesteld.⁷

De kerkenraad zal gedragscodes en omgangsregels formuleren waarin zal worden beschreven wat van ambtsdragers en vrijwilligers wordt verwacht en hoe met elkaar zal worden omgegaan.

e. Vertrouwenspersonen⁸

De kerkenraad maakt gebruik van de door de classis Fryslân beschikbaar gestelde poule van vertrouwenspersonen. De kerkenraad verwijst daartoe naar de [website](#) van deze classis.

f. Andere wijze van melden

Gemeenteleden kunnen voor klachten over grensoverschrijdend gedrag ook terecht bij het moderamen van de kerkenraad.

4. Interventie

De vertrouwenspersonen volgen een door de PKN opgesteld meldprotocol bij verschillende soorten meldingen. Bij meldingen van seksueel misbruik in kerkelijke context maakt de vertrouwenspersoon gebruik van een routekaart. Deze biedt een stappenplan voor negen verschillende routes waarlangs meldingen kunnen binnenkomen, met concrete acties en ondersteuning vanuit SMPR.

Het moderamen is ook bekend met voornoemd meldprotocol en routekaart.

5. (Na)zorg

De kerkenraad erkent het belang van passende (na)zorg voor zowel slachtoffers als daders. De kerkenraad zal beleid formuleren over op welke wijze (na)zorg zal worden gegeven aan slachtoffers en daders van grensoverschrijdend gedrag.

6. Communicatie

Het beleid wordt actief gecommuniceerd via het kerkblad De Ferbining, de website, het weeknieuws of de Ferbinings-app.

7. Slotbepaling

De totstandkoming van dit beleid is een dynamisch proces. Daarom is dit 'levend beleid', dat wil zeggen dat dit beleid voortdurend wordt

- aangevuld ter volmaking
- bijgewerkt en aangepast om relevant en actueel te blijven.

⁷ Zie <https://www.protestantsekerk.nl/download223/Beroepscode-en-gedragsregels-predikanten-en-kerkelijk-werkers.pdf>

⁸ Zie artikel 3 van de Generale Regeling 16 Veilige gemeente